

הגיע הזמן לנוער את התפיסה המיושנת לפיה טבוע בכל אדם הורה טבעי. זה משמעותי להביא ילדים, אך יש הרבה הפסדים מבחירה

רודי אומר: "אני חושב שזה סיפור מפתח ביחס לעבודה של מדי. היום מדי היא אמנית טרפו כזאת. צוננת מגובה רב, נבלמת ברע האחרון. יורד לה רם. היא ניצלת ברע האחרון ומנופפת. היא מחשמלת מפני שמה שאנחנו רואים קורה לה באמת."

מיקצבה המרוחי על עכו מתאים לסמדר מפני שהיא חיה בעצלתיים, בתוך זמנה הפנימי. "עכו", אומר רודי, "היא עיר בלי שעון. קובעים עם מישהו בצהריים והוא מגיע בערב, כלי להתנגל. בהתחלה כעסתי, ואחרי כן הבנתי. אין שעון בעיר בת 5,000 שנה."

סמרי אומרת: "הערכים הם האחראיים על השעון שאיננו. על הדופק האמיתי של העיר. אני מרגישה שהייתי רוצה להיות חלק מהם. אני מתקאת בהם על המשכיות על הצמידות." רודי אומר: "בשבילי הם הם הדופק. רחש גלים קבוע באוזן. אני מעריץ אתו על צילי סירנות, אוטובוסים, זעקות של עיר." סמרי אומרת: "זה הבית. כאן החיים המלאים. איננו מנותקים כלל. מאן, הכל ממוקד. מתברר מי החברים החשובים ועד כמה משמעותית המשפחה." כעכו, העיר שאין בה מאוחר מדי, הולכים ונפגשים שני תהליכים: הוויגות של סמדר ורודי והיווצרות התיאטרון שלהם. לפני שעלה לעכו ב-1985, היה רודי בשפל מקצועי. ב-1981 זכה בפרס ראשון בעכו על "פודק הדרחות" על-איתרומן, והוך שנה ספג מכה בתיאטרון "נווה דק" בהצגה "עיר מות" על-פי עמוס עוז.

"בשנה אחת התרוששה עלייתו ונפילתו של רודי. הייתי זקוק לתיאטרון מעבדה ניסויי, לעבודה של שנה. זו הייתה הפקה קצרה, לקראת הסוף כבר לא הייתי בשליטה. אחרים התערבו, זאת לא הייתה הצגה שלי ממש. שקעתי בריכאון. סמרי פרנסה אותו בחוגי דראמה לעיוורים." היה נרמה או לרודי כי ימות אם לא יכבוש את התיאטרון. הוא אמר לאלה: "אם אצטרך להחליט בין נישואים לתיאטרון, תרעו כי הנישואים אינם חשובים לי." סמרי אומרת: "הגענו לשפל המדרגה, אבל גם שם דלקה נורה פנימית קטנה ואמרה לי: לא לוותר. תילחמי. עם האיש הזה את צריכה לחיות."

רודי אומר: "זה היה רע. להגיד מה שאמרת זה לא להבין את החיים. פנינו למספלת שחוללה מהפכה בחיינו. יצרנו הפרדות והגדרנו כל תחום. למרתי שהחיים הם הערך הכי חשוב. אם לא אהיה מאושר לא אוכל לעשות כלום. למרתי להכיר בערך של מדי כפרטנר, ולהתייחס לנישואים כאל יצירה הרושט יותר מאשר שאריות של זמן."

ואם לא יהיו לסמדר ורודי ילדים, זה מפני שכך החולט לפי שעה. כששואלים את סמדר: "למה אין לילדים", סמדר שואלת: "למה שיהיו?" "הגיע הזמן לנוער את התפיסה המיושנת לפיה טבוע בכל אדם הורה טבעי. זה משמעותי להביא ילדים, זה אולי הפסד לא לעשות זאת. אך יש הרבה הפסדים מבחירה."

סמדר ורודי מנהלים ריאיון עם הארץ. "אני רוצה לעורר את הצופה למציאות בה הוא חי. יש לי מחויבות לומר דבר בעל ערך, ליצור תיאטרון ישראלי חדש. שיקומם, שיחיל, אבל שידבר". בכל הצגה אליה מוזמנים 14 איש בלבד, מנסה רודי ליצור משפחה. "אנחנו לא כל כך משפחתיים בארץ כפי שנרמה לנו. אנחנו גם אינדיבידואליסטים מנוכרים. בכל הצגה אני רוצה ליצור קולקטיבי אמיתי של קהל ושחקנים העוברים חוויה משותפת. המתמיקים סוד מסיים."

עכשיו שקיעה על המרפסת מול הים, ורודי שוב מתוח: האם גם היום יצבעו השמיים בצבע מנגו מדי נראית לאה. פנתרה מזחלמנית. "אני רוצה לעוף, אני רוצה לעוף, אני רוצה לעוף. ככל שאני מתאמנת אני מרגישה את כובד הגריטציה." רודי מרוב על געגועים למקום שאסור להתגעגע אליו. אל הרצוע הטוטאלי שם באשוויץ. אל המצב האוטופי של הגיהנום. רודי מתנסח בפריצות. זו מהותו של התיאטרון שלו. לברוק את הקיים מאחורי מחיצת הסטבו.

"אנחנו לא נביאים בעירנו", נאמר רודי. "כשהגענו לעכו קיבלנו מכנה לעבוד בו והכנסת תמיכה. אבל כבר שנה וחצי נוהגים בנו העיירה והחברה לפיתוח עכו באופן משפיל. 200 אלף שקל כבר הייבס לנו. מינואר שעבר, אנחנו חיים על דמי אבטלה."

ברשא המשותף לכמה בניינים משחקים ילדים. הילדות אור ורעות מצביעות על בית המשפחה הערבית שבסמוך לדירת סמדר ורודי, וצועקות: "איכסה, הם ערבים". בהצגה "ארבאייט מאכט פראיי..." יש תמונה כזאת. השחקן האלד אברעלי המגלם בהצגה בעצמו, מנסה לספר לשכניו הישראלים על ייטוריו. צועקים לו מהמרפסת: "אבל אתה הרי לא עברת סלקציה". כלומר, אין לך זכות אפילו לסבול.

רעות ואור שואלות אחי איזו הצגה עושה סמדר ורודי. אני עונה: "ארבאייט מאכט פראיי..." הן שואלות: "מה זה?" אני אומרת להן שזאת הצגה על שגאה שאי אפשר להסביר אותה למי ששונא. רודי נועץ בכביש מבט חסר סבלנות. מתי כבר יגיע האוטו של העיירה ויהיה ענן כחוס על הכל.

ככה: "תראה לאן הגיע הרוד שלך שנשאר במרוקו, למד בצרפת ונעשה פרופסור, ולאן הגיעה אני." רודי אומר לו: "אבא, אל תדאג, אני אהיה יותר מפורסם מהרוד שלי." היום מתנחם רודי על מכאוב אביו בהרגשה שהוא מפצה אותו. "במרוקו ניפחו להם את הראש בחוץ צינן, אבל בעצם רצו אותם כאן בארץ כבשר תוחמים להקמת המדינה. לא הכינו להם אמצעים להתקדמות, להשתלמות, למימוש עצמם."

רודי היה ילד חקרן, חבלן, מתגרר בגורלו. אבא מרדכי חשב שעליו להכותו מכות קשות. רודי אהב להכניס חפצים לשקעים של החשמל. היה מקבל זרם ושוב מנמס. אחרי כן היו מכות אימות, אך רודי לא הרפה. שיתק בגרורים, האש התלקחה, ושרפה לו את הגבות: "היה לי עולם משלי. לא רציתי שיתערבו לי רציתי לגלות את הרבים לברי. מתי מתחשמים. איד בויעים גפרורים."

כל מה שרודי יודע לעשות היום במרדיו, מאבא. רודי ביים וגם עיצב את "ארבעיט מאכט פראיי". את קומפלקס העץ המתנייע של ההצגה, המערכת האלקטרונית המסובכת. יצר את התייעוד הצילומי והטלוויזיוני.

סמדר אומרת: "עצוב לי על אבא של רודי ועל רודי. ברור שהייתה כאן אהבה גדולה מוחלה באי-הכנה. ברור לי שרודי היה אמן אוטורי עם עולם משלו, ועל רקע זה היו לו התנגשויות עם העולם מסביב. לפעמים אני חושבת: 'חבל שלא נפגשנו או, היינו נמנמים זה את זה'."

רודי אומר: "גם אני מרגיש כך כלפיה. כואב לי על מחלת אביה, על יתמותה. אביה היה צלם מקצועי. כשאני רואה את התמונות שצילם את סמדר, אני יודע לפענח בדיוק באיזה מצבירות היה הוא, הייתה היא. הנה, כך נראתה מרי כשהייתה לידה." רודי. פותח את ארנקו ומציג בנאוה את תמונת מרי בת השלוש.

את סמדר גידלו, כך היא אומרת, להיות תלמידה טובה, בת מסורה, נגנית מעולה, ילדה להתפאר. "גדלתי בנווה עוז מוקפת הפרסים. אבא הכיר את אבא כשעלתה בגיל שנתיים מפולין במכבי הצעיר. אבא היה הגבר הכי יפה בהכשרה, וכשאבא הביאה אותו הביתה אמרה סבתא: 'בחור יפה כמון לוקח את הבחורה הכי שמנה'."

אחרי סמדר נולדו להם בן ובת. אהבתם הייתה בעיני סמדר אהבה לרוגמה. חינכו אותה, היא אומרת, שהמשפחה היא הרבר החשוב מכל. לעולם אתה נשען עליה. לעולם מקבל כוח, תמיד היא תמצא בשיכילך. סמדר משתתקת ומסיפה: "אז, כשאבא גסס, אני לא הייתי, ברחתי."

סמדר: "אולי רודי יספר על לידתו, הרי הוא מכיר אותי טוב ממני"

אמא כשעלתה בגיל שנתיים מפולין במכבי הצעיר. אבא היה הגבר הכי יפה בהכשרה, וכשאבא הביאה אותו הביתה אמרה סבתא: 'בחור יפה כמון לוקח את הבחורה הכי שמנה'."

עבודה מרתקת של סטודנטית לפסיכודראמה בשם אילנה בן מאיר מנתחת את תפקיד אביה שמילאה סמדר ב"כוכבות מעכו" כהתליך תרפויטי. נסיון לתיקון סימבולי של הקשר המוחזק ביניהם. "זה היה גירוש שרים. אני הייתי אבא שלי, כמו מכשף שבטבט אפריקני המתחפש לנמר כדי לגרש נמר. ניסיתי לעשות תיקון. ורגשות שאיכותי אותה, שהבאתי עלי מחלה ומוות". כמו רודי, הייתה סמדר ילדה מרוחקת מן ההכורה, מטיילת לברכה בפרדסים, כשהשמש שוקעת נחמקת עצב מרוק. סמדר: "אולי רודי יספר על לידתי, הרי הוא מכיר אותי טוב ממני". רודי: "כשאתה אהב מישהו אתה רוצה להגן עליו, לחמול עליו בריעב, במקומות בהם לא הייתם יחד."

סמדר חשה שפראג היא מולדתה השנייה. ארבע שנים הייתה שם. אביה עבד במשרד החוץ. פראג, עיר הלונדה-פארקים, הקירקסים והירידים. רודי אומר: "מדי, פריז על הלוליינית שנפלה."

סמדר מספרת על הלוליינית בקירקס הרוסי שהגיעה לפראג. באמצע קטע ווגי ורטוראוי הממיק הלוליינית את הלוליינית. היא נפלה מגובה רב. צעקה נוראה נשמעה. ואז, בתוך הנפילה, כלמה אותה תגורת כסחון. היא נותרה תלויה, גם בזכות מפיץ. אבל מיד התייצבה לפוחה המתוחה של האקרובטית ונפגמה אל הקהל.